

[Rager.]

mer og siger: Vi har nogle berettigede Interesser, det koster jer ikke noget, der skal ingen Byrder paalægges for vor Skyld, men vi ønsker en Hjælp mod en Spekulation, som ellers vil paalægge os og vore Efterkommere Byrder.

Hans Hansen (Rørby): Det er ikke saa længe siden, der var Lejlighed til at gøre Betragtninger gældende over det foreliggende Spørgsmaal om Husleje forhold i Storkøbenhavn. Det, der er afgørende for Huslejens Højde, er jo to Ting, nemlig Byggepriserne og Grundpriserne, og dette, at man synes — hvad der er talt meget om her i Dag —, at Grundejerne er en Kreds af Mennesker, som er værre i deres Forretningsprincipper end andre, har jo ingen Steder hjemme. Naturligvis er Grundejerne hverken værre eller bedre end andre Mennesker. Men naar man bevidst tilstræber en Politik, der fordyrer alt Boligbyggeri og egentlig holder Haand over al Grundspekulation, saa forekommer det mig at være ved Siden af at komme op i saadanne Højder som det ærede Medlem Hr. Rager, naar der er Tale om, som det ærede Medlem gjorde, at beskytte Lejerne.

Det blev udtalt fra det ærede Medlem Hr. Elgaards Side, at hvis det kunde bevises, at der var en urimelig Udvikling paa dette Omraade, saa kunde det ærede Medlems Parti tage sin Stilling derefter. Jeg tror, det kan fastslaaes med det samme, at der er en Udvikling, en meget urimelig Udvikling, nemlig den, at man ved de Grundpriser og de Byggepriser, som opretholdes ved Lov, i Virkeligheden lægger Baand paa alt Boligbyggeri i København, og derigennem udleverer man hele Lejerbefolkningen til Grundejernens Forgodtbefindende. Men det nytter ikke, at man holder Haanden over Lejerne og samtidig holder Bygge- og Grundpriserne oppe.

Vi har fra vor Side været fuldkommen klar over dette Spørgsmaal og tog i Foraaret vor Stilling og stemte for den Huslejelov, som var forelagt, fordi vi ikke kunde gaa med til, at Lejerne i København blev udleveret som Spekulationsobjekt for Grundejerne. Det bedste ved nærværende Lovforslag er dog, at det kun gælder for et Aar.

Angaaende Spørgsmaalet om en Lov, der fastslaar Retsforholdet mellem Ejer og Lejer, tør jeg ikke benægte, at det kan være nødvendigt at have en saadan Lov. Men den nytter ikke, hvis man ikke skrider ind over for de Hindringer, der i Øjeblikket findes, for at Boligsørgsmaalet kan komme

ind i sit rette Leje, hvor Tilbud og Efterspørgsel kan gøre sig gældende paa normal Maade. For det er ingenlunde givet, at Lejerne bliver den svagere Part, naar det bliver billigt at bygge paa naturlig Maade.

Jeg havde Lejlighed til i min Tale for et Par Maaneder siden at fremhæve Valutakontoret, og jeg har som gammel Bygningshaandværker haft adskillig Lejlighed til at studere disse Forhold. Her forhøjer man f. Eks. Prisen paa Træ ved at nægte Indførsel af gode, vellagrede Sorter og tvinge Folk til at købe dansk Træ, hvis Pris i Øjeblikket ligger 20—25 pCt. over Verdensmarkedets Pris for godt Træ. Det vil sige, at herved tvinger man Boligbyggeriet op i Pris og tvinger Lejerne til at forrente Byggesummer, som er skabt kunstigt ved Valutapolitik og ved Toldpolitik. Men det er ved Siden af at tale om at værne Lejerne, naar man opretholder en urimelig Toldpolitik og opretholder en Grundspekulation, som man gør det i dette Øjeblik. Hvis man vil skride ind paa Boligomraadet og faa en Tilstand, hvor Tilbud og Efterspørgsel virkelig regulerer Forholdene i det lange Løb, saa maa man skride ind over for Boligbyggeriets Fordyrelse og over for Grundspekulationen.

Forskellen paa Storkøbenhavn og det øvrige Land er, at der, hvor Folk flytter sammen i stort Tal, stiger Grundpriserne til det urimelige og skaber ved Hindring af berettiget Boligbyggeri Bolignød. Der er ikke mere at sige om det. Opretholder man det Forhold, er det ganske hen i Vejret at tale om at værne Lejerne. Det kan man ikke i det lange Løb.

Vi fra vor Side vil tage samme Stilling, som vi tog for et Par Maaneder siden, for vi mener ikke, det gaar an at udlevere Lejerne til Grundejernens Spekulation, som Forholdet ligger i Øjeblikket, og vi tør ikke tage Ansvaret for, at Lejerne bliver udsat for den Plyndring, der finder Sted. Men det er ikke Grundejerne, der er Skyld deri, men Lovgivningen har den første og største Skyld i, at saadanne Muligheder opretholdes, at Lejerne bliver den svage Part; det behøver de ikke at være.

Munch-Petersen: Da et lignende Lovforslag sidst var til Behandling her i Tinget, har jeg fremhævet vort Partis Stilling: at vi naturligvis er Tilhængere af en Beskyttelse af Lejerne og ogsaa vil være med til at forlænge den bestaaende, om end alt for ringe Beskyttelse af Lejerne, som indeholdes i den nugældende Huslejelov.

Det er givet, at en Ophævelse af Hus-